

Kopsolī

LATVIJAS NEDZIRDĪGO SAVIENĪBAS IZDEVUMS

2006. gada aprīlis Nr. 7 (906)

www.lns.lv

Iznāk no 1954. gada

Cena 30 santīmi

2006.gadā laikraksts «Kopsolī» iznāk ar Rīgas Domes finansiālu atbalstu

LNS Domē

Vajadzēs daudz naudas

Ilze Kopmane

Marta nogalē sanākusi Domes sēde lielāko uzmanību veltīja LNS nekustamo īpašumu jautājumiem — ir jāpērk zeme, uz kuras atrodas LNS īpašumi, jāiegādājas jauni, jāremontē vecie.

Par telpu iegādi Liepājas klubam

Klubs līdz šim bija izvietots pašvaldības nomātās telpās, bet nu visa māja pārdota un tās privātipašnieks teju var lauzt līgumu un aicināt īpašumu atstāt. Bet pašvaldības neko pieņemamu nepiedāvā vietā. Domnieki apzinājās šīs situācijas nopietnību un, pamatīgi apspriežot visus «par» un «pret», nonāca pie secinājuma — liepājniekiem beidzot būtu jātieks pie savām mājām, no kurām viņus neviens nevarēs izlikt. Tikai — vai LNS var to atļauties?

Savas pastāvēšanas gados Liepājas biedri daudzkārt mētāti no vienas vietas uz citu, bet, kā atzīmēja LNS viceprezidente M.Piterniece, nedzirdīgie tur dzīvojuši paaudzēs un būs arī turpmāk, viņi arī darbojas arvien aktīvāk, iekļaujoties ne tikai LNS, bet arī savas pilsētas norisēs.

Jā, bet ko tad pirsim? — interesējās domnieki. Izrādījās, ka pēc ilgiem meklējumiem

viens objekts — divstāvu māja 165 m² ir nolūkota (attēlā lejā). Tiesa, patlaban no iekšpuses — pilnīgs grausts, toties sienas simtgadi vismaz izturējušas un izskatās stipras.

Dažādi bija apsvērumi: vai nepārmaksāsim (54 tūkst. lš), cik būs nepieciešams vēl ieguldīt (56 tūkst. lš), vai pietiks naudas citām vajadzībām, kam dot priekšroku — mājai vai zemei utt.

Domnieki lēma — jāņem kredīts un jāpērk, jo, kas zina, cenas vēl celsies vai arī šo ar grūtībām atrasto un daudz maz piemērotu māju nopirks kāds cits.

Par kredītu LNS nekustamo īpašumu iegādei

Jau iepriekšējā Domes sēdē februārī tika pieņemts lēmums par zemes pirkšanu 4 īpašumiem: Daugavpilī — klubam, Valmierā, Ventspilī, Rīgā — Čaka ielā 42. Tas kopā maksā pie 100 tūkst. latu, kas jau ietverts 2006.gada budžetā. Bet citām šāda rakstura vajadzībām naudas vairs nav LNS rīcībā.

Domnieki iepazinās ar aprēķiniem par nepieciešamām ārkārtas vajadzībām: zemes iegādei vēl zem 4 objektiem: Rīgā — Elvīras ielā 19, Daugavpilī — dzīvojamai mājai, Pļaviņās — klubam, šīm vajadzībām — arī vairāk nekā 150 tūkst. latu. Plus tāpat minētā Liepājas māja.

Turklāt vēl nedrīkst aizmirst par Jāņa sētu 5. LNS valde joprojām cīnās par tiesībām privatizēt (tas šobrīd nozīmē — pirkt) vismaz tās rīcībā bijušās pirmā stāva telpas. Arī tam būs

nepieciešami lieli līdzekļi.

Apvienojot emocionālos un racionālos apsvērumus, tika meklēts vidusceļš, kas tomēr noveda pie Domes lēmuma — LNS prezidentam kā kopīgā naudas maka turētājam atļaut ņemt kredītu LNS nekustamo īpašumu iegādei (konkrētās adresēs) — līdz 250 tūkstošu latu ar termiņu līdz 25 gadiem, par ķīlu bankai piedāvājot īpašumu Rīgā, Čaka ielā 42.

Likās, prezidents A.Pavļins par to iepriecināts nebija, jo tik vien bilda: paņemsim svešu, bet jāatdod būs savs, tas nebūs viegli.

Iespēja mainīt Daugavpils klubu

Kāda firma «Diton» LNS izteikusi priekšlikumu: Daugavpils kluba ēku mainīt pret jaunu, ko tā uzcelš Rīgas ielā (centrā). Paši daugavpilieši sapriecājušies, ka tiks jaunās telpās, bet Dome lēma — jautājums jāizpēti sīki visos aspektos, lai noslēgtu izdevīgu darījumu «ar labumu LNS».

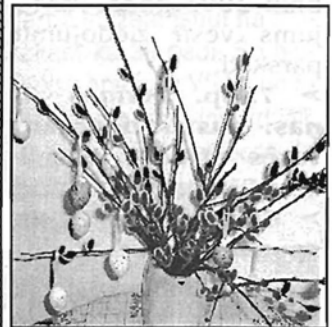
Par citu

Dome apstiprināja valdes locekļu darba apmaksas kārtību, apstiprināja 2005.gada budžeta izpildi un izmaiņas 2006.gada budžetā, to palielinot par 42 tūkst. LVL (kopā — 558,4 tūkst. LVL).

Lūk, tāda mājiņa pagaidām noskauda liepājniekiem

*Visiem, visiem
Lieldienu sveiciens!
Vai tu gaidi Lielo dienu,
Raibas olas krāsojot,
Gaišas domas domājot,
Citiem laba vēlējot?*

Latviešiem Lieldienu ir pavasara atnākšanas svētki. Mūsu senči, pakļaudamies saules ritmam, centās sev nodrošināt dabas spēku svētību ar dažādiem rituāliem. Lūk, daži no tiem!

✓ Lieldienu rītā celies agri, lai možums visai vasarai.

✓ Nomazgājies avotūdenī, tad vasarā nebūs karsti un neviens jaunu nenodarīs.

✓ Iebrien strautiņā, kas tek pret rītiem, tad visu gadu būsi jautrs un mundrs.

✓ Saulei lecot, pasmel avotā ūdeni un lieto kā līdzekli pret visām kaitēm.

✓ Un, protams, saēdies olas — dzīvības un veselības simbolu. Tikai neuzkāp čaumalai — tad nemiers sirdī un ķildas mājā!

Šajā numurā

- > **1.lpp. LNS Domelemj: jāpērk māja Liepājas biedrībai.** Tiek dota atļauja LNS ņemt kredītu.
- > **2.lpp. Blakussleja — par to, ko jaunieši pieredzēja un uzzināja kaimiņvalstī Lietuvā.**
- > **3.lpp. Arī skolu dzīvē daudz interesantu notikumu.**
- > **4. — 5.lpp. Inese Immure aicina ielūkoties Alsviķu profesionālās skolas ikdienas ritmā.**
- > **6.lpp. Ir uzņēmumi un jaudis, kas ziedojuši nedzirdīgo vajadzībām 2005.gadā.** Par to jums vēsti ziedojumu pārskati.
- > **7.lpp. Derīgas ziņas: pusaudži vasarā varēs strādāt.** Palielināts GMI pabalsts u.c.
- > **8.lpp. Kultūras un sporta jaunumi.**

«UZSMAIDIET SAULEI!»

Konkurss turpinās.

Lūdzam uzmanīgi sekot noteikumiem. 1.kārtas atbildes vēl var **sūtīt līdz 22.aprīlim.**

Otrajā kārtā avīzē atkal jāsameklē 6 pasvīrotie vārdi un no tiem jā sastāda divi teikumi. Pareizo atbilžu autoriem tiks izlozētas redakcijas balvas.

Uzsmaidiet sev un citiem un ķerieties pie vēstules rakstīšanas.

Atbildes var sūtīt arī uz e-pastu: kopsoli@lms.lv un sms uz tel.9180534, norādot savu adresi un vārdu. **Atbildes gaidīsim līdz 22.maijam.**

Gāvēnā redaktore ILZE KOPIMANE
Datormarkets: QUINTA BIRNĪTE

Nebaidies no pilnības — tā tev nedraud.
I.Baskins

Nākamais izdevums 30.aprīlī

Svešās zemēs esot jauki

Efraimieši Lietuvā

Ivars Kalniņš

Pirms gada Nedzirdīgo jauniešu organizācija «Efraims» ciemojās pie igauņu jauniešiem Tallinā, kur prezentēja savu darbību, perspektīvas un projektus. Pēc nepilna gada ātri vien tika nodibināta Igaunijas Nedzirdīgo jauniešu asociācija un sākās tās pirmā projekta sagatavošana.

Pēc tam radās interese par to, kā ir ar otras kaimiņvalsts — Lietuvas jauniešiem. Drīz vien pavisam negaidīti izveidojās kontakts ar lietuviešiem un saņēmām Lietuvas Nedzirdīgo rehabilitācijas centra sociālās darbinieces Svetlanas Litvinaites un Viļņas nedzirdīgo jauniešu grupas uzaicinājumu vizītē pie kolēģiem Viļņā 10. — 11. martā ar nolūku iepazīstināt jaunos draugus ar mūsu organizāciju.

Pirmajā dienā kopā ar Uldi Ozolu prezentējām «Efraima» pārskatu par darbību, veikumiem un projektiem. Lietuviešu jaunieši izrādīja lielu interesi, uzdodot mums bezgala daudz jautājumu par mūsu pasākumiem un visiem realizētiem un esošiem projektiem. Beigu beigās izvērsās plašas diskusijas par iespējamo jauniešu organizācijas dibināšanu Lietuvā un tās lomu sabiedrībā.

Aktīvas sarunas risinājās līdz vēlam vakaram. Salīdzinot ar igauņiem, lietuvieši ir atvērtāki un atsaucīgāki, labprāt stāsta visu, kas uz sirds.

Mums nedaudz laika atlika mazai pastaigai pa Lietuvas Nedzirdīgo biedrības ēku, lai tiktos ar vietējiem darbiniekiem. Apmeklējām Zimju valodas centru, kur veido video un DVD materiālus zimju valodas attīstībai un popularizēšanai. Šim mērķim atvēlēta ievērojama naudas summa, protams, arī tas ir projekta finansē-

jums. Vispār Lietuvas Nedzirdīgo biedrībā, tāpat kā pie mums, notiek dažādu projektu realizācija. Aktuālākās tēmas ir invalīdu sociālās diskriminācijas novēršana, nodarbinātības veicināšana, cilvēkresursu attīstība, bet kultūras dzīves attīstībai atvēlēta mazāka vieta.

Otrajā dienā, 11. martā, Lietuvā atzīmēja Neatkarības atgūšanas 15. gadadienu (tāpat kā mums 4. maijā). Mums bija dota iespēja iepazīties ar Viļņas nedzirdīgo un vārdzirdīgo rehabilitācijas un profesionālās apmācības centru. Šajā iestādē mācās tikai cilvēki ar dažādas pakāpes dzirdes traucējumiem. Apmācības centrā ap 140 audzēkņiem ir iespēja iegūt galdnieka, pavāra, kurpnieka, datora prasmes un šuvējas profesijas. Kaut arī profesiju izvēle nav plaša, mācīties gribētāju skaits nemazinās. Plāno ieviest vēl vienu — restauratora profesiju.

Šis centrs nav uzskatāms par modernu izglītības iestādi, tajā gadiem nav veikts kosmētiskais vai kapitālais remonts. Tomēr projektu sagatavošanas procesā notikusi pāris telpu modernizācija, piemēram, iekārtota datortelpa, trenāžieru zāle, virtuve, dažas auditorijas un psihologa darba telpa, kur risina atkarībā nonākušu jauniešu problēmas. Izveidots arī profesionālās izvēles konsultāciju centrs, kur jauniešiem iespējams noskaidrot sev piemērotu profesiju un gūt informāciju par izglītības iespējām (Equal projekts).

Tikāties ar šī centra direktoru, kurš izteica vēlmi sadarboties ar līdzīgu iestādi Latvijā, kur mācās tikai nedzirdīgie audzēkņi. Bet mums tādas nav! Bez tam notika sarunas arī ar citiem šīs skolas pārstāvjiem un Equal pilotprojekta vadītāju, kurš jau zināja par mūsu jauniešu organizāciju «Efraims».

Šajā dienā apmācību centrā notika valsts neatkarības atjaunošanai veltīts svinīgais akts, kurā bija ieradušies Lietuvas Seimas deputāts Eiroparlamentā profesors Vitauts Landsberģis, Izglītības ministrijas pārstāvis un Lietuvas Nedzirdīgo biedrības priekšsēdētājs. Latvieši noteikti atceras deputātu Landsberģi no Atmodas laika, kurš bija dedzīgs Lietuvas brīvības cīnītājs. Viņš savā runā atcerējās, kā Lietuva atguva neatkarību pirms 15 gadiem, pieminēja 1991. gada 13. janvāra traģēdiju un pastāstīja par savu darbu Eiropas Savienības centrā. Nobeigumā viņš aicināja visus klātesošos stiprināt Lietuvas valsts demokrātiju un piesauca arī mūs, novēlot, lai Lietuva ar Latviju kopīgiem spēkiem virzās uz demokratizāciju. Mūs pārņēma savilņojoša sajūta, izdzirdot viņa teikto un saņemot siltu rokasspiedienu no šī ievērojamā cilvēka.

Ceļā uz Rīgu kavējāmies atmiņās par lietuviešu lielo viesmīlību un pretimnākšanu. Vienprātīgi atzinām, ka brauciens izvērtās par bagātu ceļojumu ar spilgtiem iespaidiem un mēs **saudzēsīm** jauno draudzību. Pienāks laiks, kad mums tikpat jauki būs jāuzņem jaunie draugi ciemos Latvijā!

No kreisās: U. Ozols, I. Kalniņš un Viļņas profesionālās rehabilitācijas EQUAL projekta realizētājiem.

Ar labu pieredzi un īpašu pieeju

Ineses Immures teksts un foto

Alsviķu profesionālā skola ir vienīgā mācību iestāde Latvijā, kur mācās tikai invalīdi. Šobrīd te 96 audzēkņi apgūst kādu no piedāvātajām profesijām. Un tās ir: šuvējs, pavāra palīgs, koksnes materiālu apstrādātājs, apavu remontētājs, teksta redaktora operators, pavārs un aprūpētājs. Mācību ilgums 2 – 3 gadi atkarībā no izvēlētās profesijas.

Skolas telpas atrodas trīs ēkās. Divās trīsstāvu ķieģeļu ēkās izvietotas teorētisko mācību telpas, dienesta viesnīca, ēdnīca, telpas ārstnieciskajām procedūrām, sporta zāle, trenāžieru zāle un bibliotēka. Bet muižas ēkā ir praktisko mācību telpas, kur audzēkņi apgūst dažādus amatus. Starp citu, šī profesionālā skola ir vienīgā Latvijā, kur vēl var apgūt kurpnieka amatu.

Vēsture

Alsviķu muiža tika uzcelta 1888. – 1898.gadā ar skaistu, plašu pagalmu. Karš šo grezno celtni ir saudzējis, bet padomju laiki – nē. Sešdesmitajos gados muižas priekšā tika uzbūvētas divas ķieģeļu mājas, par ko vēsturnieki ir ļoti sašutuši – «ir nozagts skats uz pili». Braucot gar šo vietu, nevienam neienāktu prātā, ka kaut kur «dziļumā» atrodas pils. Un par to nevēsta arī neviena norāde.

Muiža pārdzīvoja dažādas izglītības iestādes. Vispirms tā bija Valsts grūti audzināmo meiteņu iestāde (1939. – 1944.g.), ko izveidoja uz Rīgas Mājturības skolas bāzes. No 1945.līdz 1962.gadam te bija bērnunams. Tālāk kārtā bija Alsviķu internātskolai (1962 – 1966). Vēsturēs skolotāja Vija Galeja atzīmēja, ka šeit visilgāk noturējās Alsviķu 12. speciālā profesionāli tehniskā skola, ko 25 gadu laikā beidza 2305 meitenes. Un tikai 1991.gadā savu darbību uzsāka Arodapmācības un rehabilitācijas centrs «Alsviķi», kas no pagājušā gada tiek saukts par **Alsviķu profesionālo skolu**.

Ko mācās nedzirdīgie

Šo skolu jau beiguši 44 nedzirdīgie

un šobrīd mācās 21.

1.kursā par pavāra palīgu mācās 4 nedzirdīgie, 2. kursā koksnes materiālu apstrādātāja (galdnieka) amatu apgūst divi, 3. kursā mājāsaimniecību apgūst 3, šuvēju specialitāti – 4 un pavāru – 8 nedzirdīgie.

Kā šie audzēkņi, kuri ir no Rīgas, Talsiem, Cēsu rajona un citām vietām, uzzināja par šo skolu? Daži par to izlasīja «Kopsolī», kādam to ieteica Jūrmalas Sociālās integrācijas centrs, citiem vecāki vai iepriekšējā skola. Arī iemesli, kāpēc izvēlējās šo skolu, ir dažādi: te ir zīmju valodas tulks, te mācās citi nedzirdīgie, pamudināja vecāki utt.

Dienas režīms

Diena sākas agri: pl. 7.30 jau brokastis. Līdz vieniem mācības. Tad pusdienas. Līdz trijiem pēcpusdienā turpinās stundas. Pēc stundām katrs atpūšas, kā māc. Var atpūsties aktīvi: spēlēt florbolu, futbola, basketbolu, volejbolu, iet uz trenāžieru zāli, ziemā slēpot, baidot dabu. Skolai ir savs slēpošanas inventārs, ko arī, piemēram, Artis Keišs un Andis Matrevics aktīvi izmanto. Brīvo laiku var arī pavadīt atpūtas telpā, skatoties TV, ielūkojoties internetā (katrā stāvā ir izvietoti 2 datori ar interneta pieslēgumu, blakus tiem stāv liela burtnīca – katrs pierakstās uz noteiktu laiku), var vienkārši tāpat papļāpāt ar draudzenēm vai draugiem. Pl.16.30 – 18 skolēni gatavo mājasdarbus, seko vakariņās, un tad arī laiks pulciņu no-

darbībām. Pirmdienās ir dejošana, kur var apgūt balles dejas, ir arī vokālais ansamblis; otrdienās darbojas datorpulciņš, var mācīties zīmēt.

Pirmdienu un trešdienu vakaros 2. un 3.kursa audzēkņi mācās Alūksnes vakara vidusskolas Alsviķu filiālē.

Atšķirībā no Barkavas profesionālās vidusskolas («Kopsolī» par to rakstīja iepriekšējā numurā) te skolēniem nav pašiem jā rūpējas par brokastīm un vakariņām. Visiem ir iespēja paēst skolas plašajā ēdnīcā 3 reizes par vienu latu dienā.

Audzēkņi saņem stipendiju – caurmērā 8,50 latu, bet par aktivitāti un labām sekmēm ir iespēja saņemt līdz pat 12 latiem mēnesī. Kopmitnes ires maksa – 4 latu mēnesī.

Mācības

Kā nedzirdīgajiem veicas ar mācību vielas apgūšanu? Pirmkursniekiem nav viegli. Viņi vēlētos, lai būtu skolotāja asistents, kas palīdzētu izskaidrot mācību vielu sīkāk un izprast daudzos nesaprotamos vārdus.

Skolotāja Astrīda Melece, kas vada praktiskās nodarbības

ēdienu gatavošanā, piekrīt, ka daudzi vārdi, kas dzirdīgajiem liekas paši par sevi saprotami, nedzirdīgajiem ir kā svešvārdi. Piemēram, ar vārdu *marināde* nedzirdīgie iepazīs praktiski, bāžot pirkstu pašā marinādes šķīdumā. Dzīve nav likusi viņiem daudz ko darīt, tāpēc skolotājiem nākas daudz skaidrot un rādīt praktiski. Lai nedzirdīgie atšķirtu, vai ēdiens jāgatavo uz plīts vai cepeškrāsnī, tas viss jāreda uzskatāmi.

Tikai praktiskā darbībā var aptvert vai saprast vārda jēgu. Trūkst speciālu uzskates materiālu. Stundās Astrīda izmanto enciklopēdijas un pašgatavotus materiālus no dažādiem krāsainiem žurnāliem, piemēram, «leva», «Mūsmājas» u.c. Viņa ir ievērojusi, ka nedzirdīgajiem ļoti patīk žurnāls «Saim-

niece». Tajā ēdienu nosaukumi, sastāvdaļas un receptes ir izskaidrotas nedzirdīgajiem viegli saprotamā valodā.

Skolotāja Astrīda ir sajūsmā par 3.kursa audzēkņiem. Viņi ir centīgi un ar lielu atbildības sajūtu. Ar šo labo un draudzīgo kolektīvu neizdevās tikties, jo tobrīd visi atradās praksē savā dzīvesvietā.

Nākošajā mācību gadā tiks uzņemta jauna pavāru grupa, kuras apmācību nodrošinās Eiropas Savienības līdzfinansējums. Uz šo programmu var pieņemt visi 3.grupas invalīdi līdz 35 gadu vecumam. Šobrīd skolā tiek remontēta speciāla telpa, lai tajā ierīkotu modernu, ar jaunākajām tehnoloģijām ierīkotu virtuvi pavāru sagatavošanai.

Prakse

Topošie galdnieki praktizējas tepat skolā, jo ir daudz pasūtījumu. Pašlaik praktiskanti gatavo logu rāmjus un durvis muižas ēkai. Pēc tam būs jāgatavo galdi pavāru klasei. Nesen Artis un Andis bija praksē Vācijā – piedalījās kādas vecas mājas atjaunošanas darbos. Vācijā praksē bija arī topošie pavāri, kur viņi strādāja divus mēnešus – jūlijā un augustā.

Vai nedzirdīgajiem nav grūtības ar prakses vietas sameklēšanu? Kā paskaidroja Veronika Beča, direktores vietniece mācību darbā, lielākajai daļai izdodas to atrast. Ja kādam neveicas, tad skola palīdz sameklēt vietu Alūksnē vai tepat skolā.

Lai veicinātu darba devēju ieinteresētību praksē pieņemt invalīdus, skola realizē Eiropas Savienības finansētu projektu, kas paredz piemaksu prakses

vadītājiem un apgādi ar praksei nepieciešamo inventāru, piemēram, šuvējām šķēres, pavāriem kādi īpaši darba rīki utt.

Kontaktēšanās

No 2001. gada skolai ir savs zīmju valodas tulks. Tā ir Ritma Egle, kas tulko arī vakarskolas stundās. Viņa stāta, ka, šeit mācoties, dažiem nedzirdīgiem, kuriem ir diezgan saprotama izruna, atraisās valoda, un sarunā ar dzirdīgajiem viņi sāk lietot balsi. Parasti gan jaunieši kautrējas runāt balsī, sakot, ka tāpat viņus nesaprātis. Bet vajag tikai viņus iedrošināt, teikt, ka sanāk, lai nebaidās to darīt, saka Ritma. Viņa atceras gadījumu: kāda skolniece sākumā ar sociālo darbinieci sazinājās tikai rakstiski, bet tagad jau sarunājas balsī.

Ar dzirdīgiem kursabiedriem attiecības esot labas, visi esot iemācījušies zīmju valodas alfabētu. Tā nu sazināšanās notiek gan rakstiski, gan daktilējot, gan lietojot kādas zīmes.

Pagājušajā vasarā skolotāji apmeklēja piecu dienu zīmju valodas kursus. Tomēr ar to ir daudz par maz, lai ar nedzirdīgiem skolēniem varētu brīvi sarunāties zīmju valodā.

Pasākumi

Alsviķu skolā notiek dažādi pasākumi. Vispopulārākās ir šautriņu mešanas sacensības. Šobrīd notiek gatavošanās zolītes sacensībām. Tiek rīkoti dažādi koncerti, arī Nedzirdīgo dienas vēltītais. Skola katru gadu dod autobusu, lai nedzirdīgie audzēkņi varētu piedalīties Nedzirdīgo savienības rīkotajā Pasaules nedzirdīgo dienai vēltīta-

jā koncertā Rīgā un pašdarbības festivālā kādā no Latvijas pilsētām.

Skolas salidojums un atvērto durvju diena

Skolas direktore Anita Palma uzsver, ka skolai ir laba un ilga pieredze invalīdu apmācībā. Te apmācības notiek mazās grupiņās un izmanto individuālo pieeju. Tāpat šeit invalīdi var saņemt visas nepieciešamās medicīniskās procedūras: fizioterapiju, masāžu un ūdens procedūras.

Te top nākamie amatu meistari...

Skola aicina bijušos audzēkņus uz skolas 15 gadu jubilejas salidojumu, kas notiks oktobrī, un pārējos uz atvērto durvju dienu 28.aprīlī.

P.S. Īpašs paldies Veronikai Bečai un Ritmai Eglei, kas "Kopsoli" korespondentei izrādīja pilnīgi visas skolas telpas, sākot ar klases kabinetiem un beidzot ar fizioterapijas telpu.

Attēlā 4.lpp.: no kreisās — topošie galdnieki Artis Keišs, Andis Matrevics un nākamie pavāru palīgi: Jānis Aļuskins, Oksana Novikova, Aigars Aplociņš un Gints Ceplis kopā ar direktores vietnieci Veroniku Beču skolas priekšā.

Komentārs

Kādas iespējas iegūt arodizglītību

UZ «KS» jautājumiem atbild Izglītības zinātnes ministrijas Profesionālās izglītības un tālākizglītības departamenta direktora vietniece Ieva Simanoviča

□ Kādas ir profesionālās izglītības sistēmas tālākās attīstības perspektīvas un invalīdu vieta tajā?

Profesionālās attīstības galvenie stratēģiskie mērķi: profesionālās izglītības pieejamība; profesionālās izglītības atbilstība darba tirgus prasībām un kvalitātes paaugstināšana; konkurētspējīga darbaspēka sagatavošana valsts un ES mērogā.

No stratēģiskajiem mērķiem var redzēt, ka pirmais mērķis pamatā virzīts uz piesaisti profesionālās izglītības sistēmai, tās skaitā — profesionālās izglītības pieejamību cilvēkiem ar speciā-

lām vajadzībām, sociālā riska grupām. Tas tiks panākts, uzlabojot profesionālās izglītības audzēkņu sociālos apstākļus, nodrošinot atbalsta pasākumus jauniešiem no nabadzīgām ģimenēm, izveidojot atbalsta sistēmu izglītojamiem ar īpašām vajadzībām

Plānojot Eiropas Savienības struktūrfondu līdzekļu izlietojumu 2007. – 2013.gadam, IZM ir paredzējusi veidot profesionālās izglītības centrus cilvēkiem ar speciālām vajadzībām visos Latvijas reģionos.

□ Vai, jūsuprāt, Latvijā pastāv problēmas nedzirdīgajiem iegūt pro-

fesionālo izglītību?

Šo jautājumu jāskata no divām pusēm. Principā Latvijā nepastāv problēmas nedzirdīgajiem jauniešiem iegūt profesionālo izglītību. Jaunietis, kuram ir dzirdes problēmas un kurš ir ieguvis atestātu par vispārējo pamatizglītību, var iestāties jebkurā Latvijas profesionālajā izglītības iestādē.

No otras puses, jauniešiem ir jāapzinās savas vēlmes, iegūtās izglītības kvalitāte un veselības problēmas, kā arī iespējas iekļauties darba tirgū. Pēc speciālistu uzskatiem, ir programmas, kurās nevarētu strādāt dzirdes invalīdi, jo tas būtu bīstami gan veselībai, gan dzīvībai.

Vidējās profesionālās izglītības programmā, kurās jaunieši iegūst 3.līmeņa profesionālo izglītību un vienlaicīgi arī vispārējo vidējo izglītību, jauniešiem ar dzirdes traucējumiem ir grūti mācīties, jo iegūtā pamatizglītības kvalitāte ir ar trūkumiem. Mācību procesā ir bijuši mācību priekšmeti, kas vispār nav apgūti, latviešu valodas apmācībā ir baltie plankumi u.c. problēmas.

□ **Bet pati galvenā problēma ir surdotulku trūkums Latvijā?**

Izglītības un zinātnes ministrijas padotībā esošajās mācību iestādēs – Rī-

gas Amatniecības vidusskolā, Barkavas arodvidusskolā, Kuldīgas 78. arodvidusskolā, Alsviķu profesionālā skolā – ir pieejami surdotulku pakalpojumi, bet citās izglītības iestādēs tādu nav. Vairākās izglītības iestādēs mācās vārdzirdīgie audzēkņi, kuri lieto dzirdes aparātus. Ja grupas biedri, pedagogi un izglītības iestādes vadība ir informēta par jaunieša dzirdes problēmām, tad kopīgi var risināt visas mācību procesā radušās problēmas.

□ **Kā tieši tās varētu risināt?**

Praktiski uz šo jautājumu esmu jau atbildējusi. Ja runājam par surdotulku apmācību, tad Sociālās integrācijas centrs ir izstrādājis koledžas programmu surdotulku apmācībai. Arī Rēzeknes pedagoģiskā augstskola strādā šajā virzienā. Protams, ir jādome arī par surdotulku darba samaksas apjoma palielināšanu, kuru jāsaista ar izglītību, darba pieredzi un citiem kritērijiem.

□ **Cik Latvijā ir profesionālās izglītības iestādes un cik no tām ir pieejamas nedzirdīgajiem?**

Latvijā ir vairāk nekā 100 valsts un profesionālās izglītības iestādes, 3 pašvaldību profesionālās izglītības iestādes. To skaitā ir iekļautas arī Kultūras ministrijas padotībā esošās izglīti-

bas iestādes. Bez tam ir daudz privāto izglītības iestāžu, kurās mācības notiek par maksu. Pagaidām IZM padotībā ir četras izglītības iestādes, kurās jaunieši ar dzirdes traucējumiem integrēti parastajās mācību grupās. Minētie audzēkņi var mācīties arī Sociālās integrācijas centrā.

□ **Nedzirdīgajiem Latvijā netiek nodrošināta nepārtraukta izglītības iegūšana. Pēc speciālās skolas beigšanas viņi var turpināt mācības tikai tad, ja ir izveidota nedzirdīgo grupa. Ja tas nenotiek, tad iestājas pārtraukums. Kā nedzirdīgam cilvēkam varētu nodrošināt izglītības pēctecību?**

Šī informācija neatbilst patiesībai. Kā jau es minēju, jaunieši ar dzirdes traucējumiem tiek integrēti parastajās mācību grupās. Tā tas ir visās minētajās IZM padotībā esošajās profesionālās izglītības iestādēs.

Ja jaunieši ar dzirdes traucējumiem izlems, ka grib apgūt kādu citu profesionālās izglītības programmu, kura nav pieejama minētajās izglītības iestādēs, tad IZM ir gatava izskatīt šo jautājumu un rast Latvijā izglītības iestādi, kas varētu īstenot nepieciešamo programmu.

Laimīgā klase Somijā

Pārslā Bebre

Valmieras vārdzirdīgo bērnu internātpamatskolas 9.a klases skolēni vairākas dienas ciemojās Somijā Nikkeli pilsētā skolā bērniem ar dzirdes un valodas traucējumiem. Draudzība ar šo skolu radās iepriekšējā projekta «Comenius I» ietvaros.

Bērni tur pirmo reizi brauca ar snov-

bordu no kalna un sniega motocikliem pa ezeru, vairāki pirmo reizi lidoja ar lidmašīnu. Tas viss bērniem ļoti patika. Apskatīja pilsētu, piedalījās draudzības tusiņā, sporta treniņos.

Nākošajā mācību gadā ceram turpināt projekta darbu, ja vinnēsīm naudiņu. Laimīgā klase ceļojumā bija savas skolotājas Maigas Paegles vadībā.

Uz slēpēm

Valmieras skolas darbinieki, pa-

vasarim strauji nākot, vēl paspējuši piedalīties pagārā slēpojumā kopā ar ģimenēm.

Tika pieveikta 15 km gara trase Sietiņieža apkaimē, un par jauko uzņemšanu savās mājās «Strižās» sakām paldies fizikultūras skolotājai Dacei Rencei. Protams, arī bez skolotājam Daces Melnbārdes un Ligitas Vasiļevskas sporta pasākums nesanaktu.

Galvenais mērķis bija rādīt priekšzīmi skolēniem, kā aktīvi jāatpūšas. Šķiet, izdevās!

Iepazīstas ar LNS

Rīgas vecāko klašu skolēnu grupa ieradās LNS Rehabilitācijas centrā Elvīras ielā 19, lai iepazītos ar nedzirdīgo organizācijas darbu.

Jaunieši ar interesi ielūkojās visās šeit izvietotajās LNS iestādēs, uzklaušoja to darbinieku stāstījumu par darbu, kas tiek veikts Komunikācijas, Zīmju

valodas centros, laikraksta «Kopsoli» redakcijā u.c. Jauniešiem bija daudz jautājumu, un bija prieks vērot, ka jaunā nedzirdīgo paaudze veidojas ar plašu interešu loku, kurā ietverta arī LNS darbība. Šādu kontaktu attīstīšana ir abpusēji nepieciešama.

Pārskats par ziedotājiem, to ziedotajām summām un ziedošanu izlietojumu 2005.gadā

Latvijas Nedzirdīgo savienība reģ. Nr. 40008000615

	Nauda	LVL	Manta	(vērt. kopsumma)	
Uz 01.01.2005 neizlietots atlikums	271.59	LVL			
I. Atlikumi pārskata gada sākumā	271.59	LVL			
II. Pārskata gadā saņemto ziedojumu un dāvinājumu kopsumma	398.63		8618.37		
1. Latvijas Republikā reģistrētās juridiskās personas:		8618.37			
A/S Valmieras piens LV 40003020475		8385.98			
SIA DONA LV 45403003207		9.25			
Sargtorņa biedrība 40008007312		223.14			
2. Ārvalstu juridiskās personas					
3. Fiziskās personas (rezidenti)	248.50				
4. Fiziskās personas (nerezidenti)	150.13				
Franz Dotter (Austrija) E 03021761	150.13				
5. Anonīmi (nezināmi) ziedotāji un dāvinātāji					
6. Citi ziedotāji					
III. Ziedošanu un dāvinājumu izlietojumu kopsumma	494.09		8618.37		
1. Neierobežotai lietošanai paredzēto ziedošanu un dāvinājumu izlietojums					223.14
Latvijas Nedzirdīgo savienība: Izdalīti 8 datorkomplekti reģionālajām biedrībām					223.14
2. Ierobežotai lietošanai paredzēto ziedošanu un dāvinājumu izlietojums					8385.98
Valmieras RB: Piena produkti trūcīgo cilvēku atbalstam (1986 cilvēki)					8385.98
3. Noteiktam mērķim paredzēto ziedošanu un dāvinājumu izlietojums	494.09		9.25		
Rēzeknes RB: Kancelejas, pārtikas preces biedrības vajadzībām, pasta izdevumu apmaksā	11.00				
Liepājas RB: Iegādātas žālūzijas kluba vajadzībām	40.00				
Plaviņu RB: Pārtikas preces biedrības 50 gadu jubilejas sarīkošanai					9.25
Latvijas Nedzirdīgo savienība: Kc Rītausma labiekārtošanai					443.09
IV. Atlikumi pārskata gada beigās					176.13
Atlikuma atšifrējums: LVL 26.00 – fiziskas personas					
LVL 150.13 – fiziskas personas (nerezidenti)					
LNS prezidents Arnolds Pavlins					
LNS galvenā grāmatvede Ilze Roķe					

ziedošanu pārskats par 2005.gadu

Rīgas Nedzirdīgo šaha un dambretes klubs «ŠaDa» reģ. Nr. 40008031371

I. Atlikums pārskata gada sākumā uz 01.01.2005.	00.00	LVL			
II. Pārskata gadā saņemto ziedošanu kopsumma	700.00	LVL			
1. Latvijas Republikā reģistrētās personas	700.00	LVL			
SIA Joker LTD LV 400032660078	300.00	LVL			
SIA Mineral — Trans-serviss LV 50003242141	100.00	LVL			
Inese Mestere LV13077111001	300.00	LVL			
III. Ziedošanu kopsumma	700.00	LVL			
1. Noteiktam mērķim paredzēto ziedošanu izlietojums	664.23	LVL			
Ziedošanu izlietots līdzdalībai 17. Eiropas Nedzirdīgo šaha klubu čempionātā Slovēnijā 21. — 26.06.2005					
IV. Atlikums pārskata gada beigās uz 31.12.2005.	35.77	LVL			
Rīgas Nedzirdīgo šaha un dambretes kluba «ŠaDa» vadītāja Marina Artjomova					
Grāmatvedis Valdis Krauklis					

Apmaksātas publikācijas

Par likumiem un lēmumiem

Par specializētām darbnīcām

Labklājības ministrija iesniegusi Saeimai priekšlikumus izmaiņām Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā.

Līdz šim likums paredzēja, ka pastāv specializētās darbnīcas – tās ir darbnīcas, kurās izveidotas darbavietas un nodrošināts speciālistu atbalsts redzes un dzirdes invalīdiem vai personām ar garīga rakstura traucējumiem.

Tagad LM uzskata, ka dzirdes invalīdiem specializētās darbnīcas ar speciālistu atbalstu nav vajadzīgas, un piedāvā likumā šo punktu svītrot.

Latvijas Nedzirdīgo savienība ar piedāvātajiem grozījumiem netika iepazīstināta un nosūtījusi protestu Latvijas Saeimai, jo uzskata, ka šādiem grozījumiem nav nekāda pamatojuma un tos nedrīkst veikt.

LNS daudzkārt griezusies valsts institūcijās ar lūgumu atgriezt dzirdes invalīdiem braukšanas atvieglojumus, tāpat kā tas ir citās Ei-

ropas Savienības valstīs.

Satiksmes ministrs A.Šlesers uz LNS iesniegumu atbildēja: «Situācija, ka nedzirdīgajiem cilvēkiem šobrīd valsts nav noteikusi braukšanas maksas atvieglojumus, radusies Labklājības ministrijas izstrādāto tiesību aktu rezultātā... Satiksmes ministrija centīsies panākt labvēlīgu risinājumu, lai nodrošinātu arī vārdzirdīgos un nedzirdīgos cilvēkus ar braukšanas maksas atvieglojumiem.»

Diemžēl Labklājības ministrijas nostāja ir pilnīgi pretēja. 17. janvāra vēstulē LM raksta: «... Labklājības ministrija nesaskata diskrimināciju faktā, ka III grupas dzirdes invalīdiem nav tiesī-

bu izmantot sabiedriskā transporta pakalpojumus bez maksas.»

Tā nu mums vēlreiz tiek norādīts ka Eiropas Savienība ir Eiropas Savienība, bet Latvija ir Latvija...

† Līdzjūtības †

Bez tevis pavasaris plauks,
Nāks rudens un ziema baltā,
Pēc tevis mūsu sirds vēl sauks
Zelta atmiņu gredzenā kaltā..

Mūsu visdziļākā līdzjūtība
Nadeždai Jefremovai, māmiņū smiltainē pavadot.

Valmieras RB
Tālavas nedzirdīgo sports
RSK «Nedzirdīgos sports»
LNSF un visi draugi

Derīgas ziņas

Varēs strādāt arī pusaudži ar speciālajām vajadzībām

Sogad Nodarbinātības valsts aģentūras (NVA) organizētajos nodarbinātības pasākumos vasaras brīvlaikā paredzēts iesaistīt par 6 tūkst. pusaudžu vairāk nekā 2005.gadā.

Kopumā vasarā tiks nodarbināti 15 tūkst. skolēnu. Šim mērķim plānots izlietot vairāk kā 877 tūkst. latu no valsts speciālā budžeta līdzekļiem.

Strādāt varēs arī pusaudži ar speciālajām vajadzībām, tā nodrošinot viņu iespēju gūt pirmās darba pamatiemaņas. Skolēnu reģistrācija jau sākusies, un tas notiek VNA filiālēs pēc dzīvesvietas. Darbam vasarā aicināti pieteikties pusaudži no 15 līdz 18 gadiem, kuri iegūst izglītību vispārējās, speciālās vai profesionālās izglītības iestādēs.

Darba devēji varēs nodarbināt pusaudžus ar speciālajām vajadzībām, ja viņu darbvietai nebūs nepieciešams papildus pielāgojums.

Strādājot pilnu darba dienu, skolēni par padarīto saņems samaksu minimālās darba algas apmērā, bet par nostrādātu nepilno darba dienu – 50% no minimālās darba algas. Palielināta darba devēju atbildība par piedāvātās darbvietas atbilstību darba aizsardzības prasībām.

Nodarbinātības ilgums ir mēnesis, kuru iespējams pagarināt līdz 2 mēnešiem.

Pusaudžus var nodarbināt Latvijā reģistrēta juridiska persona, komersants, arī individuālais komersants, biedrība, nodibinājums, valsts vai pašvaldības iestāde utt.

Garantēti 24 latī

Šajā gadā paaugstināts garantēto minimālo ienākumu (GMI) apmērs no 21 līdz 24 latiem. Tas nozīmē, ka šādu pabalstu saņems tie cilvēki, kuru ienākumi mēnesī ir viszemākie un neaizsniedz šo līmeni. Pēc statistikas datiem, šajā grupā ietilpst aptuveni 150 tūkstoši jeb 6,5 % Latvijas iedzīvotāju.

MK noteiktais GMI līmenis kalpo par pamatu pašvaldības GMI pabalsta aprēķināšanai. GMI pabalsts ir pašvaldības sociālais pabalsts, kura mērķis ir nodrošināt materiālo atbalstu pašiem trūcīgākajiem pašvaldības iedzīvotājiem.

Pašvaldībām ir tiesības sniegt pabalstu ne tikai skaidras naudas izmaksās, bet arī pakalpojumu veidā, piešķirot brīvpusdienas, iegādājoties mācību līdzekļus, apmaksājot komunālos pakalpojumus, nodrošinot ar malku, ārstniecības līdzekļiem utt.

Lai trūcīgais saņemtu GMI pabalstu, tiek slēgta vienošanās par viņa līdzdalību dažādos pasākumos – viņam jāmeklē darbs, jāpār kvalificējas, jāpiedalās sabiedriskajos darbos, jāstājas nodarbinātības dienesta uzskaitē, kā arī jāatsakās no psihoaktīvo vielu lietošanas, ja viņam ir tāda problēma.

Sociālā nodrošinājuma pabalstam klāt 10 latī

2006. gadā valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta apmērs palielināts par 10 latiem un ir 45 latī, kas ļaus straujāk palielināt mazās pensijas un nodrošinās vairāku pabalstu pieaugumu.

Tas attiecas uz vairāk

nekā 80 tūkstošiem cilvēku, kuri saņem šo pabalstu, kā arī minimālās vecuma un invaliditātes pensijas.

Palielinoties sociālā nodrošinājuma pabalstam, **pieaug arī garantētās vecuma pensijas apjoms**, kas šobrīd ir robežās no 38,5 līdz 52,5 latiem. Pieaugums attieksies arī uz **apbedīšanas pabalstu**, ar ko tiks nodrošināta minimālu izdevumu segšana valsts sociālā pabalsta saņēmēja nāves gadījumā.

Valsts sociālā nodrošinājuma un apbedīšanas pabalstu izmaksai 2006.gadā papildus paredzēti aptuveni 638 tūkst. latu.

Līdztekus valsts sociālā nodrošinājuma pabalstam palielināsies citi valsts pabalsti, garantētā invaliditātes pensija, pensija apgādnieka zaudējuma gadījumā u.c.

Sociālā nodrošinājuma pabalsta apmērs invalīdiem kopš bērnības saglabāties **līdzšinējā apmērā – 50 latī.**

Vēlreiz par piemaksām vecuma pensijām

«KS» precizē skaidrojumu par piemaksām vecuma pensijām, kas sniegts «KS» 4./5. nr., 2006 rakstā «**Jauni pabalsti un piemaksas**».

Informācijas ievadā zināšanai: **Lai saņemtu piemaksu, kopējam darba stāžam jābūt ne mazākam kā 30 gadi.**

Tālākais teksts par pensiju apmēru ir pareizs. Piemaksas lielums nosaka darba stāža līdz 1996.gadam.

Jūs jautājāt

Par pensijām

Lasītāja I.Ozola no Liepājas rajona interesējas par piemaksu pie pensijām, kas stājusies spēkā no 2006.gada 1.janvāra, un jautā, vai tā attiecas arī uz III grupas invalīdiem.

Piemaksa tikai vecuma pensijām

Ar šo gadu noteiktā piemaksa pie mazajām (līdz 105 LVL) pensijām attiecas **tikai uz vecuma pensijām** un ir apmēram 4 – 6 LVL apmērā, turklāt **kopējam darba stāžam jābūt ne mazākam kā 30 gadi.** Šo piemaksu aprēķina VSAA un tā nav jāpieprasa individuāli. Uz piemaksu neattiecas ikgadējā indeksācija, un tā tiek piešķirta uz mūžu.

Ja esat pensijas vecumā un vēlaties invaliditātes pensijas vietā saņemt vecuma pensiju, tad **pašam jānododas uz VSAA filiāli savā dzīvesvietā** un ar tās darbiniekiem jāapsver, kas izdevīgāk: pāriet vai ne. Līdzņemt pasi un, ja ir, darba stāžu apliecināšus dokumentus.

Pašlaik (līdz 1.07.2006) uz vecuma pensiju var pāriet visu grupu invalīdi – sievietes, kas sasniegušas 55,5 gadus (ar 20 gadu kopējo darba stāžu) un vīrieši, kas sasnieguši 60,5 gadus (ar 25 gadu darba stāžu).

Tuvākas ziņas var gūt arī pa VSAA bezmaksas tālruni: 8001015.

Aicina mācīties

Nedzirdīgajām sievietēm tiek piedāvāta iespēja mācīties ištabeņu kursus ar tulku. Lai apmeklētu šos kursus:

vajag reģistrēties par bezdarbnieku savas dzīvesvietas nodarbinātības valsts aģentūras filiālē. Tur arī var pieteikties

ištabeņu apmācībai Rīgā, Riska projektā.

Atlase varētu būt 25.aprīlī Rīgas pārtikas ražotāju vidusskolu, Nīcgales ielā 26. Mācības sāksies 2.maijā.

Ja ir kādi jautājumi, var griezties NJVDO «Efraims» pie prezidenta Ivara Kalniņa, Rīgā, Elvīras ielā 19, sms 6869512

Jubileja

Visi sveica Andri

Skaisti savu 50 gadu jubileju nosvinējis RSK «NS» vadītājs Andris Bergmanis. Skaisti tāpēc, ka apkārt viņam bija tik daudz savējo — radu, draugu, skolas, sporta, darba biedru...

Ziedi, dāvanas, daudz laba vēlējumu un pateicības vārdu par savu dāsno sirdi, palīdzību, mīlestību saņēma Andris šajā vakarā. Apveicēju vidū — no ārzemēm speciāli atbraukusi meita, sievasmāte un sievas māsa, no Londonas vai

vesela futbolkomanda.

Bērības draugi atcerējās skolas gadus, kolēģi no citiem sporta klubiem uzteica Andra sirsnību un nesavtību, darbabiedri priecājās par viņa nemainīgo smaidu un optimismu, kas pilnā mērā izpaudās arī šajā vakarā.

Paldies par jauko pēcpusdienu KC «Rītausma» lielajā zālē un — tā turpināt, Andri: ar smaidu pa dzīvi — arvien augstāk, tālāk, ātrāk!

Kultūras jaunumi

Raganas var būt arī labas...

Šopavas ar KC «Rītausma» drāmas kolektīvs priecē lielos un mazos skatītājus ar pasaku ludziņu «Mazā raganīņa».

Šajā iestudējumā skatuvē darbojas vesels bars raganu, kas to vien gudro, kā pārmācīt savu visjaunāko māsu — Mazo raganīņu. Viņa arī gribētu iekļūt pārējo vidū kā līdztiesīga, taču viņai atņem slotu un viņa tiek izraidīta no balles, viņu grib iemest ugunī, purvā noslīcināt, saskrāpēt seju utt.

Tad nu raganīņa pūlas būt laba, laba — priekš cilvēkiem. Un atkal par to

saņem citu raganu nosodījumu, taču ludziņa finālā apliecina: labais dzīvē uzvar par spīti visam.

Izcils galveno lomu tēlojums (L. Čerpeko un V. Kamare), košie tēriņi, lielisko raganu kustību improvizācijas ar slotām (B. Lasmane, O. Anufrijeva, A. Gončarova, R. Kurēna, A. Atrazsko), kā arī mazo aktieru talantu dzīvā darbošanās (Intars Lasmanis un Elīna Atrazsko) skatītājos raisīja patiesu interesi un uzmanību visu norises laiku. Jā, un izteismīgs diktora sniegums (J. Groma)!

Režisore Dz. Kukša: «Šī ludziņa man bija prātā jau sen, bet tapa samērā īsā laikā šogad. Pirms tās bija jāpiebalās Rīgas teātru skatē ar lugu «Septiņas vecmeitas», kur saņēmām diplomu par labāko kustību režiju. Mūsu kolektīvam tā ir tradīcija iestudēt bērnu lugas: «Slavenais pilēns Tims», «Makss un Morics», «Sniegbaltītes skola» u.c. Varbūt no jauniešiem skatītājiem izaug kāds jauns talants un varēsim papildināt mūsu grupu ar jauniem spēkiem. Tas būtu ļoti nepieciešams, lai varētu veidot pilnvērtīgus iestudējumus...»

Iestudējuma aktieru grupa

Jautājums

Kāpēc tu sporto?

Atbildes...

Jānis Cīrulis — Tālava:

Lielākā daļa cilvēku sporto, lai izkustinātu sastāvējušos kauliņus.

Darbojos dažādos sporta veidos, izņemot tos, kas saistīti ar bumbām, jo tam traucē brilles. Tur tā nelaime! Sportā lielu mērķu man nav, bet kas to lai zina... Dzīvē visādi gadās.

Inguna Krama — Zaļā paparde:

Sports ir mans vaļasprieks. Savulaik vīrs uzaicināja iesaistīties, tad arī aizbraucu uz to mežu... tik sapucējusies!!!! Protams, sākumā bija kaprīzes, nezināju, kas tā orientēšanās tāda ir, kas jādara u.c. Tā no 1993. gada «orientējos».

Tas man tiešām sagādā īstu prieku, un veselībai labums arī. Darbs tāds, ka visu laiku atrodos telpās, pati esmu spārīga, kustīga un enerģija nav kur likt, tāpēc mēs jau visa ģimene esam sportā un mežā iekšā.

Ja runā par manu darbošanos valdē, tad viss sākās ar kopsapulcēm. Patika izpalīdzēt. Kad Artūrs Intsons aizgāja prom, mani lūdza uzņemties vadītājas pienākumus. Tā nu vadīju «Zaļo papardi» no 2001. gada.

Raivis Tidemanis — Kurzes vanags:

Man patīk sports, īpaši basketbols, jau no skolas laikiem. Pašlaik basketbolam neiet spoži. Pēdējo reizi bijām uz Izraēlu un tur zaudējām ar lielu punktu starpību... Mums bija vēl iespēja braukt uz Baltkrieviju spēlēt, bet LNSF neatbalstīja. Ja mēs būtu tur uzvarējuši, varētu izvirzīt tālākus mērķus. Mums nav normālu treniņu apstākļu. Uz Kuldīgu bieži nevaram atļauties braukt lai trenētos, finansiālu apsvērumu dēļ, jo dzīvojam un strādājam Rīgā.

Tagad cenšamies atkal apvienoties tie paši komandas puīši. Mūs gan neapmierina tas, ka Latvijas čempionāts basketbolā notiek tikai reizi gadā.

(Turpinājums sekos)

Precizējums

«KS» korespondente Daiga Delle atvairnojas par neprecīzo skaidrojumu intervijā rakstā «Visiem gadījumiem...». **Precizējums:** Artūrs Intsons cer piedalīties Pasaules nedzirdīgo čempionātā Ungārijā kā ASV izlases padomdevējs nevis pats būt ASV komandas sastāvā.

Sleju sagatavoja DAIGA DELLE